

KRISLAI

Nuoširdi Padėka Visiems.
Su Melu Toli Nenuėsi.
Ne Visur Mūsų Prakalbos
Esti Pasekmingos.
Kas Reikia Daryti?
Rašo R. MIZARA

Nuoširdžią padėką reiškiu visiems draugams ir prieitiams, prisijungusiems sveikinimams Žiemės švenčių proga.

Kalėdos praėjo, bet didieji darbai, svarbieji uždaviniai tobestovė prieš mūsų akis. Mes juos dirbame ir dirbsime su didesniu pasišventimu ir energija!

"Tėvynė" rašo, būk "naciams prieš Jugoslavijos patriotus padeda komunistai..." Ką padeda? Matyt, "Tėvynės" redaktorius turėjo omenį pasakyti: "padeda kovoti." Iš "Tėvynės," kuri net po užpuolimo ant Perly Uosto džiaugėsi nacių, garbino Hitlerį, idealizavo jo užpuolimą ant Lietuvos, visko galima tikėtis.

Jugoslavijos komunistai veikia išvien su 300,000 partizanų, kovojančių prieš Hitlerio ir Mussolinio karines jėgas. Jie kovoja ir prieš nacių pasidavusį berną Dražą Michailovičių. Tačiau p. Bajoras turi rašyti kitaip, negu yra! Jis negali atsisakyti nuo šmeižto ir melo!

Bet Maksimas Gorkis yra pasakęs: "Nors melas dar gyvuoją, bet tobulelė tikta tieša."

Neseniai visoje eilėje miestų mūsiškių organizacijų kuopos buvo suruošusios prakalbas. Ne visur tačiau tos prakalbos buvo pasekmingos. Faktiniai, daugelyje vietų jos buvo mažos ir, aišku, savo tikslo nepasiekė.

Kai kur prakalbų rengėjai kaltino "Laisvę," kam joga nebuvo užtenkamai prakalbos garsintos. Kitur buvo įsiekta kitokių dėl nepasisekimo priežasčių.

Tačiau man rodosi, pamatinė nepasisekimo priežastis glūdi kur kitur.

Daugelyje miestų mūsų veikėjai prakalbas rengia per daug senoviškai, be didelio rūpesnio, be apdairio, be uolios darbo. Ot, ruošia tik tam, kad yra mada, kad seniau taip būdavo daryta!

Taip neturėtų, tačiau, būti. Nereikia rengti prakalbų be tiksliai. Rengėjai privalo pirmiau patys suprasti, kas jų sumanytose prakalbose norima išaiškinti, ko norima pasiekti? Turint tą tikslą, tuomet prakalbos turėtų būti gerai garsinamos, — keliomis savaitėmis prieš prakalbas plakatai turi būti platinami; laiškėliai siunčiami tiems žmonėms, kurių adresai gaunami, per radiją skelbiamos ir vietos spaudoje (angliškų spaudoj taipgi) turi būti garsinamos. Žinai, kad mažesniuose miestuose vietos spaudoje mielai sutiks tokį pranešimą įdėti.

Ir garsinti reikia kiek galint rūpestingiau. Geriau turėti kolonijoje per metus vienas prakalbas dideles, šimtą nuošimčių pasekmingas, negu jų daug, o bet kaip surengtas, mažytes.

Karo metu privalo būti pas mus didelė ekonomija visame kame. Karo metu, beje, privalo būti naudojamos naujos metodai visuose mūsų veiksmuose.

Galimas daiktas, jog kai kada "Laisvėje" neesit skelbiamos tos ar kitos prakalbos, — tai įvyksta grynai per neapsižiūrėjimą. Tačiau, mes manome, kad į mūsų prakalbas turi būti sukiesta juo daugiau tų žmonių, kurie "Laisvės" dar neskaito.

Mūsų masiniai mitingai karo metu, mūsų prakalbos privalo būti didelės, gyvos, entu-

Darbo Žmonių
Dienraštis
Kaina \$6.00 Metams
Užsieniuose \$8.00
Brooklyne \$6.50
Metams

LAISVĖ

THE LITHUANIAN DAILY

No. 302

LAISVĖS

ANTRASAS: 427 LORIMER STREET
Telephone: STarg 2-3878

Brooklyn, N. Y., šeštadienis,

Gruodžio-Dec. 26, 1942 Pavienio Numerio Kaina 3c. Metai XXXII. Dienraščio XXIV

NUŽUDYTAS DARLAN, FRANC. AFRIKOS KOMISIONIERIUS

KARTOTINI AMERIKOS LAKŪNŲ ŽYGLIAI PRIEŠ JAPONUS BURMOJE

Amerikos Oficialiai Pranešimai

NEW DELHI, Indija, gruod. 23. — Pranešimas Jungtinių Valstijų oro jėgų Indijoje:

Du būriai didžiųjų Amerikos bombanešių dienos laiku gruod. 20 atakavo Rangooną (Burmoje).

Per dvi pirmutines atakas buvo smarkiai ir sekmingai bombarduota svarbiausia japonų užfrontės orlaivių stovykla Mingaladon'e. Daug didžiųjų bombų pataikė tiesiog į lėktuvų aikštę ir jų pastoges.

Neužilgo po to dar stambesnis būrys didžiųjų keturmotorinių Amerikos bombanešių atakavo geležinkelio kilmus ir labai svarbias Rangoono miesto prieplaukas. Buvo matyta, kaip didelis skaičius mūsų bombų tikrai nukrito į tas vietas, kur buvo taikomos. Buvo pastebėta gaisrai geležinkelio kilmuose ir prieplaukų įrengimuose.

Pirmadienį vidutiniai Amerikos bombanešiai dienos laiku su tikrais nutaikymais bombardavo svarbių japonų geležinkelio kilmą centralinėje Burmoje. Daugeliu bombų buvo tiesiog pataikyta į geležinkelio bėgius ir vagonus bei garvežius.

Tokios atakos buvo pakartotos antradienį, taipgi dienos laiku.

Antradienį tuoj popiet didelis būrys stambiųjų mūsų bombanešių puolė Rangooną. Didelis skaičius sunkiųjų bombų buvo numesta į prieplaukų įrengimus ir sandėlius.

Visi mūsų orlaiviai ir lakūnai saugiai sveiki sugrįžo iš tų žygių. Tik du japonų lėktuvai kovotojai antradienį arti Rangoono bandė pasipriešinti. Abudu, turbūt, tapo sunaikinti.

Raudonarmiečiai Suėmė Nacių Generolą ir 16 Kitų Aukštų Karininkų

Maskva. — Sovietų kariuomenė, supliekus vokiečių diviziją vidurinio Dono fronte, paėmė nelaisvėn tūkstantį vokiečių su jų komandieriais, tame skaičiuje sučiupo ir vieną nacių divizijos generolą, kaip pranešta iš Maskvos ketvirtadienį. Apart generolo, suimta ir 16 kitų aukštų Hitlerio karininkų.

Tą pačią dieną Raudonoji Armija sustatė kanuoles bombarduoti hitlerininkus mieste Millerovo, geležinkelio mazge, 130 mylių į šiaurę nuo didmiesčio Rostovo. Viename sektoriuje vokiečiai bėgdami paliko stovykloje 17 sveikų savo orlaivių.

3 Amerikos Generolai Sužeisti ties Buna

Australija. — Generolo MacArthuro štabas pranešė, jog mūšiuose prieš japonus Bunos srityje, šiauriniai rytiniame Naujosios Guinejos pajūryje, tapo sužeisti šie trys Amerikos generolai brigadieriai: Hanford McNider, Albert W. Waldron ir Cloovis E. Byers.

ziastingos, keliančios patriotizmo dvasią.

Ar mes tą galime padaryti? Galime, tik reikia visiems išvien, kooperatyviai ir apdairiai dirbti!

Neištruks 330,000 Apšuptų Vokiečių, Sako Gen. Čistiakov

Stalingrado Frontas. — Generolas I. N. Čistiakovas, Raudonosios Armijos komandierius šiaurvakariniam Stalingrado fronte, užreikšė, jog 22 apšuptos ten vokiečių divizijos (330,000 karių) jokių būdu nepabėgs.

"Jie yra į slėstus suimti. Arčiausias mūsų tikslas yra juos sunaikinti. Mes turime geresnes pozicijas. Mes turime geresnius susisiekimus, o prieštai yra visomis pusėmis apsupti. Jiem jau sumažinta maisto. Prieštai tikisi gaut pastiprinimų orlaiviais - transportais, bet mūsų lakūnai šauda žemyn tuos transporto orlaivius, kaip kokius molinius balandžius."

Amerikiečiai Nuskandino 2 Japonų Laivų

Australija. — Amerikos bombanešiai nuskandino dar vieną Japonijos naikintuvą arti Salamaua ir vieną transporto laivą, 5,000 tonų, ties sala New Britain.

Ašies Viltys Vysta, Sako Prezidentas

Prezidentas Rooseveltas, per radiją siųsdamas kalbą linkėjimus visom Jungt. Tautoms, pareiškė, kad fašistų Ašis jau "mažiau turi vilties laimėti" karą.

Amerikos Lietuviam

Lietuvių Atstovų Susirinkimas Šaukia Visus Amerikos Lietuvius Į Vieną Frontą prieš Hitlerį

MASKVA, gruod. 12. —

Mes, dalyviai lietuvių tautos atstovų antrojo susirinkimo, įvykusio Maskvoje 1942 m. gruodžio 6 d., siunčiame broliškus sveikinimus visiems lietuviams, gyvenantiems Jungtinėse Valstijose, Kanadoje ir Pietų Amerikoje.

Šioje didžiųjų pavojų valandoje, — kada vokiečių fašistai sistematiškai naikina Lietuvos Tarybų Respublikos žmones, kada jie deportuoja mūsų tautos žiedus į prakitinių darbų kilmus Vokietijoje ir į karo fronto ruožą, kur lietuviai tikstančiais žūva; kada naciai veja lietuvių valstiečius nuo savos žemės, siųsdami vokiečių atmatas kolonizuoti Lietuvai, — tai mes atsišaukiame į visus Amerikos lietuvius, nepaisant jų pažiūrų skirtumo, sutelkti savo jėgas ir sudaryti bendrą prieš-hitlerinį frontą kovai prieš vokiečius įsiveržlius ir Lietuvos išvadavimui iš vokiškos vergijos.

Mūsų tautos reikalai turi būti aukščiau visa ko statomi!

Tegyvuoja lietuvių tauta, kovojanti dėlei išsilaisvinimo!

Antrojo Lietuvių Tautos Atstovų Susirinkimo Prezidiumo vardu (pasirašo):

FELIKSAS BIELIAUSKAS,
MEČYS GEDVILAS,
SALOMEJA NERIS,
KAZYS PREIKŠAS,
ANTANAS SNIEČKUS,
GENER. LEIT. VINCAS VITKAUSKAS.

Finliandijos Valdovai Sveikino Japonus Už Ataką Prieš Ameriką

Washington. — Jungtinių Valstijų vyriausybė gavo pranešimus apie tai, kaip Finliandijos (Suomijos) ministrai gruodžio 7 d. š. m. sveikino japonus už tai, kad jie iš pasalų užpuolė Amerikos Perly Uostą pernai tą dieną.

Tos sukakties proga buvo suruoštas pokilis Japonijos ambasadoje Helsinkyje, Finliandijos sostinėje. Finų ministeris pirmininkas Juho Rangel ir kiti aukšti valdininkai gėrė, pakeldami taurės už Japonijos sveikatą, ir žodžiais gyrė niekšikąjį japonų žygį. Tame pokilyje, tarp kitų, dalyvavo ir Finliandijos užsienio reikalų ministeris R. J. Witting ir Vokietijos, Italijos ir jų pakalikų atstovai.

Ant rytojaus japonai Helsinkyje rodė judamuosius paveikslus savo užpuolimo ant Perly Uosto, ir Finliandijos valdovai džiaugėsi tais judžiais. Kartu yra primenama, kad Japonija andai suteikė aukštąjį savo Tekančios Saulės ordiną Finliandijos premjerui Rangeliui, o praeitą vasarą Finliandijos valdžia pagerbė japonų carą Hirohito, suteikdama jam aukščiausiąjį Finliandijos ordiną.

Grįžta Amerikon jos atstovas Arthur Schoenfeld iš Finliandijos. Jis, suprantama, raportuos ir apie minimą japonų-finų iškilmę dėlei viliūgiškos Japonijos atakos prieš Perly Uostą.

Dideja Amerikiečių Jėgos Vakarų Afrikoje

London. — Jungtinės Valstijos nuolat vis daugiau atsiunčia savo orlaivius, lakūnus ir kariuomenės į Dakarą ir į kitus punktus Vakarinėje Francūzų Afrikoje. Amerikos lėktuvai jau kuris laikas veikia iš stovyklų toje francūzų kolonijoje prieš vokiečius ir italus šiaurinėje Francūzų Afrikoje.

Francūzai specialistai padeda amerikiečiams gerinti prieplaukų įrengimus.

POPIEZIUS "BEPUSIŠKAS"

Popiežius kalėdinėje savo kalboje sakė, kad bažnyčia bepusiškai laikosi kai dėl kariaujančių kraštų (demokratijų ir fašizmo) politikos.

Amerikiečiai ir anglai atėmė vieną svarbiąją poziciją iš vokiečių arti Medez-el-Bab, šiaurinėje Tunisijoje.

Anglų ir Amerikos orlaiviai vėl bombardavo Neapolį, Italijoje.

Anglijos bombanešiai atakavo vakarinę Vokietiją.

BUVĖS VICHY POLITIKAS,

DARLAN GALOP PASVIRĖS TALKININKŲ PUSĖN

Algiers. — Admirolas Jean Fr. Darlanas, talkininkų pripažintas aukštųjų komisionierium Francūzų šiaurinės ir vakarinės Afrikos, buvo pašautas ketvirtadienį 3 val. popiet savo raštinės koridoriuje ir mirė bevežamas į ligoninę. Jį nužudė "nežinomos" tautos jaunuolis, apie 20 metų amžiaus. Dar nesą žinios, ar vokiečiai bei italai įkvėpė šią žmogžudystę.

Šovikas suimtas ir kvočiamas. Admirolas Darlanas, 61 metų amžiaus, pirmiau buvo Vichy Francijos ministro vice-pirmininkas, komandierius visų buvusios nepriklausomos Francijos dalies karinių jėgų, dešinioji ranka maršalo Petaino, Vichy valdžios "galvos," ir jo "įpėdinis."

Pirm amerikiečių ir anglų įsiveržimo į Francūzų šiaurinę Afriką Darlanas buvo ten nulėkęs "ginti Francūzų Imperiją." Pasikui vyriausiasis talkininkų komandierius ten, generolas Eisenhower susitarė su juom ir Darlanas buvo pripažintas galva civilės valdžios šiaurinėje Francūzų Afrikoje. Praeitą ketvirtadienį Darlanas atsišaukė į visus francūzus "tuojau susivienyt" karui prieš fašistų Ašį. Už keleto valandų po to atsišaukimo Darlanas ir tapo mirtinai pašautas — viena kulka į burną, kita į plaučius.

Kiek pirmiau Darlanas leido Amerikos ir Anglijos laivams, orlaiviams ir kariuomenei naudoti Dakaro uostą, Francūzų Vakarinėje Afrikoje, veiksmam prieš vokiečius ir italus. Darlanas buvo prižadėjęs, kad ir tenaitiniai francūzų karo laivai kovos išvien su talkininkais prieš Ašį. Darlano žinyboje francūzų kariuomenė Tunisiioj jau veikė drauge su talkininkais.

Ižiūrima, kad Darlano vieton bus paskirtas generolas Giraud vyriausiu civilės valdžios galva šiaurinėje ir vakarinėje Francūzų Afrikoje.

PREZ. ROOSEVELTAS PASMERKĖ ŽMOGŽUDĮ

Washington. — Prezidentas Rooseveltas karčiai pasmerkė nušovusį Darlaną asmenį kaip "niekšiką, pirmo laipsnio žmogžudį," kuris už tai turi būti greitai nubaustas."

Sovietai Veda Sekmingą Ofensyvą ir Kaukaze

Sovietų Oficialiai Pranešimai

Maskva, gruod. 25. — Specialis Sovietų pranešimas: Mūsų kariuomenė vidurinėse Dono upės tekmės plose pažygiavo pirmyn dar 20 iki 25 kilometrų (13 iki 16 mylių). Viso per aštuonias mūsų ofensyvos dienas sovietinė kariuomenė nužygiavo pirmyn 135 iki 190 kilometrų (85 iki 120 mylių).

Mūsų kariuomenė užėmė kelis tuzinus apgyventų vietų, tarp jų ir šias dideles vietas: Michailovka-Aleksandrovska, Kolodezi, Mankovo-Berezovska ir Selinavovka ir apskričių centrus Skozyrskaja ir Miliutinskaja, taip pat geležinkelio stotis Čiakiną ir Septuchovką.

Gruodžio 24 d. buvo paimta nelaisvėn dar 5,600 priėmų. Per visą šį ofensyvą nuo gruodžio 16 iki gruod. 24 d. tapo suimta 42,200 priešų kareivių ir oficerių.

(Tuo pačiu laiku buvo užmušta 49,000 hitlerininkų, kaip rodo kiti pranešimai.)

Mūsų ofensyvas šiauriniame Kaukaze yra varomas pirmyn. Paskutinėmis dienomis mūsų kariuomenė, perėjusi į ofensyvą srityje į pietų rytus nuo Nalčiko, pažygiavo pirmyn 18 iki 20 kilometrų (12 iki 14 mylių) ir užėmė šias stambias apgyventas vietas: Dzurikau, Kadgaron, Ardon, Alagir ir Nogkau.

MASKVA, gruod. 24. — Specialis Sovietų pranešimas:

Mūsų kariuomenė užėmė kelis tuzinus apgyventų vietų, o tarp jų ir šias dideles apgyventas vietas: Kabičenko, Baranikov'a, Novoselovka, Olchovoj Rog, Bolšinsk, Sulinski ir apskričių centrus Vološina ir Pervomaisk.

Tuo pačiu laikotarpiu sovietinė kariuomenė pagrobė 143-ris priešų tankus, 1,805 kanuoles, 2,849 kulkasvaidžius, 2,000 automatinių šautuvų, 48,399 šiaip karinius šautuvus, 7,414 trokų, 1,151-ną motorinį dviratį ir 5,800 arklių.

Tuo pačiu laiku mūsų kariuomenė sunaikino 85-lis priešų lėktuvus, 120 tankų, 235 kanuoles ir daugiau kaip 900 vežimų su kariniais reikmenimis.

(Tąsa 5 puslapyje)

LAISVĖ

LITHUANIAN DAILY, PUBLISHED BY

The Laisve, Inc.

Every day except Sundays and Holidays

Established April 5, 1911

427 LORIMER STREET, BROOKLYN, NEW YORK
Tel. STagg 2-3878President Jos. Weiss
Secretary-Treasurer J. Gasunas
Editor Roy Mizara

SUBSCRIPTION RATES:

United States, per year	\$6.00
United States, six months	\$3.25
Brooklyn, N. Y., per year	\$6.50
Brooklyn, N. Y., six months	\$3.50
Foreign countries, per year	\$8.00
Foreign countries, six months	\$4.00
Canada and Brazil, per year	\$7.00
Canada and Brazil, six months	\$3.75

Entered as second class matter March 11, 1924, at the Post Office at Brooklyn, N. Y., under the Act of March 3, 1879.

Dėl Povilo A. Jatulio Straipsnio

Ketvirtadienio "Laisvėje" tilpo vaistinio gerb. Povilo A. Jatulio straipsnis po antrašte: "Rinkim Medžiagą Amerikos Lietuvių Istorijai." Be kitų dalykų, jis sugestuoja Amerikos lietuvių laikraščių redakcijoms įvesti savo laikraščius specialinius tuo reikalu skyrius, kuriuose medžiaga galėtų pasireikšti. Be to, jis linki, kad 50-tasis ALDLD leidinys būtų Amerikos lietuvių istorija!

Tuo klausimu jau buvo dėl P. A. Jatulio straipsnio išsireikšta neseniai kriuose. Šia proga norisi tarti dar vienas kitas žodis.

Pirmiausiai, dėl to, kad sekamas ALDLD leidinys būtų — "Amerikos lietuvių istorija." Mes manome, tatau būtu perankstyvas dalykas, niekaip nebūtų galima knyga gerai paruošti, nes per mažai laiko. Antra, šiuo metu, mūsų nuomone, Literatūros Draugijai reikėtų rūpintis išleidimu tokio leidinio, tokios knygos, kuri liečia dabartį, kuri liečia karo klausimus.

Kitas dalykas dėl įvedimo mūsų laikraščiuosna specialii istorijos medžiagai rinkti skyrių. Plačių, didelių skyrių, pasvęstų tokiems klausimams, kuriuos kelia g. Jatulis, įvesti, be abejo, nebūtų galima. Nes laikraščiuose taip jau daug vietos užima rašiniai begamaisiais klausimais, — karui laimėti pašvęstais klausimais. Tačiau karts iš karto atsirastų, be abejo, vietos neišgims rašiniams iš mūsų gyvenimo praeities. Bet toki rašiniai turi būti gerai paruošti; jie turi būti tikrai istoriniai, turį visuomeninės reikšmės.

Mūsų nuomone, geriausiai būtų, jei ALDLD Centro Komitetas paskirtų komisiją tuo rūpintis. Paskirtųjų uždavinys turėtų būti susirasti žmones, kurie turi laiko ir galimybių medžiagą rinkti, rašyti.

Jei ALDLD galėtų gerą istorinę knygą paruošti, sakysime, už dviejų ar trijų metų — būtų didelis ir gražus žygis!

Jugoslavijoj Yra 300,000 Partizanų

Jugoslavijoj yra apie 300,000 kovingų partizanų, kurie veikia Serbijoj, Makedonijoj, Kroatijoj, Slavonijoj ir Juodkalnijoj. Šie kovingi partizanai ne vien jau pusę Jugoslavijos atkariavo nuo Hitlerio ir Mussolinio, bet net dar užpuolimus ant Italijos plotų.

Jugoslavijos įvairių slavų tautų partizanų vadai atlaikė konferenciją, suorganizavo Karinę Tarybą, ant vietų išrinko tarybas ir veda kovą už savo šalies išlaisvinimą. Jų kova priverčia Hitlerį ir Mussolinį ten laikyti apie 30 divizijų, tai yra apie 450,000 ar 500,000 armijos. Ši jugoslavų partizanų kova daug padeda Sovietų Sąjungai ir kitoms Jungtinių Tautų jėgoms.

Tuo pat kartu Jugoslavijoj yra generalas Draža Michailovič, kuris nori viešpatauti ant žmonių sprando, kuris nori serbų fašistinių elementų diktatūrą uždėti ant kitų slavų tautų. Jis jau nuo šių metų pavasario visai liovėsi kovojęs prieš Hitlerio ir Mussolinio gaujas, jis tik su fašistais išvien veda karą prieš kovingus partizanų pulkus.

Generalas Draža Michailovič teisingai, būk jis "taupo jėgas," kurių, būk jau turi 150,000, tam laikui, kada Anglija padarys puolimą ant Hitlerio Europoj, tai ir jis pradės veikti. Jis elgiasi lygiai

taip, kaip tie elementai, kurie Anglijoj ir Amerikoj kenkia atidarymui antro fronto prieš Hitlerį. Jie laukia, o jis jų laukia, ir visi nori, kad Hitleris karą laimėtų.

Bet gyvenimas eina savo keliu. Jugoslavijos partizanai veda didvyrišką kovą ir savo reikalus ima į savo rankas. Jie nelauks, kada Londone tili Jugoslavijos valdžios žmonės išsimiegos ir panorės būti valdonais. Jie nelauks, kada Balkanų "Kerenskių" nustos kooperavę su Hitleriu ir Mussoliniu. Jie kovos prieš visus savo šalies ir savo liaudies priešus tol, kol juos sunaikins ir sau pilną laisvę išlaimės.

Hitlerio Vanagai Išblaškyti

Visa Hitlerio ir jo generolų "blitzkrygų" taktika susivėdė prie sekamos veiklos: pirmiausiai puola nacių vanagai — lėktuvai (Luftwaffe); paskui uraganiską ugnį atidaro artilerija, po to seka tankai ir tik paskui tankus mechanizuota pėstininkija. Hitlerio pėstininkiai buvo išleptinti, nes jiems tik tas teko dabaigti naikinti, ką nesunaikino nacių vanagai, kanuolės ir tankai.

Taip buvo Lenkijoj, Norvegijoj, Hollandijoj, Belgijoj, Francijoj ir Balkanuose. Ten Hitleris vienu kartu galėjo sukongcentruoti visas savo jėgas. Ne taip dalykai dėjosi Sovietų Sąjungoj, kur 2,000 mylių frontas paskaldė Hitlerio vanagų, tankų jėgas, kur ne vien atskiri Raudonosios Armijos būriai, bet net atskiri apsupti raudonarmiečiai mokėjo vesti kovą, kur išsivystė didvyriška partizanų kova, kur sūsmuko Hitlerio vyriausia kazyrė — penktoji kolona.

Dabar Hitlerio pusei situacija pablogėjo. Jeigu 1939 metų gale jis turėjo apie 8,500 pirmos eilės lėktuvų ir pasigamino kas mėnesis apie 2,500 naujų ir savo vanagus galėjo į vieną frontą sutraukti, tai dabar yra kitaip.

Sovietų Sąjungoj Hitleris jau neteko apie 20,000 lėktuvų. Dabar jo lėktuvai išmėtyti 2,000 mylių ilgio Sovietų Sąjungos fronte, kita dalis ant 2,000 mylių ilgio — Norvegijos, Danijos, Vokietijos, Hollandijos, Belgijos ir Francijos pakraščiu. Ir trečia dalis Afrikoj ir pietų Europoj. Hitleris jau nebegali savo vanagus, kurie tiek daug nukentėjo Sovietų Sąjungoj, sutraukti į vieną frontą. O jo lėktuvų gamyba taip pat sumažėjo iš priežasties Anglijos, Amerikos ir Sovietų Sąjungos bombardavimų.

Tuo gi kartu, Jungtinių Tautų lėktuvų jėgos nuolat auga. Jungtinės Valstijos kas mėnesį pasigamino apie 5,000 lėktuvų, o sekamais metais pasigamins iki 10,000. Anglijos ir Sovietų Sąjungos lėktuvų gamyba žymiai paauogo. Aišku, kad Jungtinės Tautos lėktuvų, tankų, kanuolių ir kitų ginklų srityj jau pralenkė savo priešus. Dabar reikalingas tik bendras veikimas, aktyvus antras frontas prieš Hitlerį Europoj mūsų karo išlaimėjimui.

Japonija ir Sibiras

Mr. Philip Simms vis nesiliauja "važyti" greitą Japonijos užpuolimą ant Sovietų Sibiro. Jis faktų neturi, bet tai jo troškimas. Bet kitaip jau į tą klausimą pažvelgė New York "Times" savo redakciname iš gruodžio 19 d., kuriame pabrėžė tą faktą, kad Japonija ir Sovietų Sąjunga laiko galingas jėgas ant Sibiro-Mandžūrijos sienos. Bet kartu atžymi, kad Japonija jau du kartus turėjo neoficialią karą prieš Sovietus, 1938 metais prie Changkufengoj, ir 1939 metais prie Nomonhano ir žino, ką reiškia Raudonoji Armija.

ONE BUCK...
One Buck out of Every Ten you earn should be going into U.S. War Bonds & Stamps.

Fašistai Apsupti Stalingrado Fronte, — Rašo Amerikietis Korespondentas

United Press korespondentas Mr. Henry Shapiro gruodžio 19 d. rašo iš Stalingrado fronto, kur jis randasi, sekamai:

"Stalingrado paliosavimas nuo apgulos dabar yra tik laiko klausimas. Likučiai vokiečių 22-jų divizijų, savo laiku buvusios geriausios Hitlerio jėgos, dabar yra spąstuose, ant sniegu uždengtų laukų, tarpe Volgos ir Dono upių ir Raudonoji Armija lėtai, bet nuolat naikina jas dalimis.

"Aš pažįstu rusų militarius vadus per šešis metus ir diskusuoju su jais karo klausimus jų kalboj. Bet dar niekados nuo Vokietijos-Sovietų karo pradžios aš neradau tokį didelį pasitikėjimą pas juos ir kareivius, kaip dabar ant šių plačių, sniegu apdengtų laukų, kurie užima apie 10,000 ketvirtainių mylių.

"Nėra abejonės nei pas vieną Raudonosios Armijos kovotoją, nuo generolo iki eilinio raudonarmiečio, kad Stalingrado apgula bus nuimta ir Raudonoji Armija pergalingai maršuos pirmyn.

"Generolas-majoras J. N. Christijankov, komandierius 21-mos Raudonosios Armijos ir vienas iš žymiųjų Sovietų karo vadų yra pavyzdys tipiško aukšto moralo šios armijos. Jis man pareiškė, kad jeigu neįvyks kokių didelių pasikeitimų kare, tai Stalingrado paliosavimas nuo apgulos tuojau bus atliktas ir didė Raudonosios Armijos jėgomis, žygiuojančiomis iš pietų pusių.

"Vyriausi faktai iš dabartinio rusų ofensyvo gali būti pažymėti sekamai:

"(1) Priešams smūgis buvo užduotas visai nelauktai. Tą pripažino rumunų generalas, su kuriu aš kalbėjau geležinkelio stotyje pirm jis buvo pasiūstas į Maskvą. Jis sakė: 'Rusų ofensyvas visiškai mums buvo nelauktas ir nelauktos jėgos. Jis ištaškė visus planus vokiečių-rumunų aukštosios komandos. Mes patyrėmė rusų pajėgas laike pereitos žiemos ofensyvo, bet mes nemanėme, kad Raudonoji Armija dabar gali atlikti su tokia jėga. Pasiruošimas ir pravedimas ofensyvo tikrai klasiškas.'

"(2) Raudonosios Armijos planas ofensyvui buvo išdirbtas vadovystėj Sovietų premjero Juozo Stalino. Didžiausias punktuoliškumas tam buvo reikalingas, nes vokiečių rankose buvo geresnės priemonės komunikacijos.

"(3) Jungtinių Tautų padėjimas Šiaurinės Afrikos buvo didelis pakėlimas moralą Raudonojoje Armijoje. Rusų oficeriai pareiškė, kad dabar jie įsitikinę, kad jau ne viena Sovietų armija mušasi.

"(4) Stalingrado srityje žiema bloga, kaip ir kitur — bet tai nėra pamatinis faktorius 'Ašies' pralaimėjimui. Sovietų oficeriai pareiškė, kad priežastis yra tame, kad jie gudresni ir rusai geriau kovoja, negu priešas.

"Aš, siekdamas pilniausių žinių, apie šias didžiausias žmonijos kautynes — apie 'Raudonąjį Verduną', turiu pareikšti, kad naudojosi pilniausia laisve ir neturiu jokie suvaržymo, kas tik yra galima karo sąlygoje. Man yra leista laisvai vykdyti kovos lauką, kalbėtis su Raudonosios Armijos komandieriais ir kovotojais, apklausti priešus belaisvius ir studijuoti kovos nužymėjimo žemėlapius.

"Aš tęsiau mūsų iš pirmųjų linijų apie 35-kios mylios į vakarus nuo Stalingrado. Su manimi buvo ir Raudonosios Armijos oficerius, bet jis nedarė jokių klūčių mano žingeidumui ir smalsumui.

"Tokia padėtis yra Stalingrado fronte. Dabartinio laiku Raudonoji Armija prieš save turi du uždavinius: (1) Laikyti kietai apsupus likučius priešus buvusių 22 divizijų, suspaustų tarpe Volgos ir Dono upių ir (2) žygiuoti į vakarus ir pietus ir palaikyti nuolatiniame su šiuose Sovietų jėgas pietų ir šiaurinių sparnų didžiojo Dono alkūnėj.

"Pirmoji fazė Sovietų karo veiksmų užsibaigė tik prieš mano atvykimą į frontą. Aš atvykau į šiaurvakarinio sektoriaus štabą, vieną iš Stalingrado trijų sektorių ir svarbiausių punktų. Raudonoji Armija tik buvo baigus naikinti rumunų armiją, kuri kovojo prieš kairiame sparne ir atliko žygi pirmyn, susijungė su Raudonosios Armijos jėgomis, žygiuojančiomis iš pietų pusių.

"Aš suradau, kad jokio plyšio prieš apsuptos jėgos neturi per Raudonosios Armijos jėgas. Vokiečiai bandė perlauti Raudonosios Armijos lanką, kuris susidarė jų užnugaryj, darydami puolimus į pietvakarių kryptį, bet visos jų pastangos nuėjo niekais.

"Iš replės yra suspausta vokiečių jėgos, kurias, iš vienos pusės spaudžia Stalingrado garnizonas, o iš kitų lanku apsupo kitos rusų armijos jėgos.

"Per dvi dienas aš tęsiau, kaip nuolat rusų jėgos vis greitai auga. Mačiau begaliniai ilgus kolumnas baltai nudažytų vežimų ir transportų ir ilgus eiles padūrinimų, kaip tai: pėstininkijos ir kitų dalių, traukiančių į frontą. Iš kitos pusės mes nepertraukiančiai sutikome ordas rumunų belaisvių, einančių nedidelej apsaugoj į šiaurvakarių pusę."

Taip apibūdina Amerikos korespondentas padėtį Stalingrado fronte. Iš to aišku, kad Hitlerio jėgos, kurios norėjo paimti Stalingradą, dabar pačios suspaustos tarpe Dono ir Volgos upių, visai nukirstos nuo kitų fašistų jėgų ir naikinamos. Hitleris šiems razbaininkams reikmėnis bando pristatyti transporto lėktuvais, bet tas jam daug atsieina. Ir kuo didesnę spragą išvers Raudonoji Armija tarpe šios Hitlerio jėgos ir kitų, kurias grūdą į pietvakarius, linkui Rostovo, tuo naciams sunkiau bus gauti reikmenų Stalingrado srityj. Kores-

Seattlės mieste, Washingtono valstijoj, žmonės pradėjo pirkti buffalų mėsą, kai pamatė, kad jautienos patsireiškė stoka.

DARBININKŲ SVEIKATA

DR. J. J. KASKIAUCIUS
530 SUMMER AVE. NEWARK, N. J.
Tel. Humboldt 2-7964

Netvirtas Neklaužada

Drauge Daktare, mes esame "Laisvės" skaitytojai, ir aš savo vyrui dažnai sakau, kad ir jis pasiklaustų apie save, bet jis manęs vis neklauso ir gana, ką aš jam sakau. Tai aš nutariau pati apie jį pasiklausti jūsų patarimo per "Laisvę."

Mano vyrui suėjo 50 metų amžiaus. Jis dirba prie anglų kasyklose. Jis labai dažnai pasigauna šaltį. Jis geria alų ir degtinę, bet neperdaug. Jis taipgi labai daug rūko ir kartais pakostė.

Bet aršiausia — tai jis visai ištišęs lytiškai, visai neturi ukvatos. Aš manau, jūs suprasite, ką aš noriu pasakyti. Kai jis prieina artyn prie manęs, tai ir niekai. Aš esu už jį daug jaunesnė. Ir jis man labai sugadina nervus ir visą suerzina. Taip jis geras būtų vyras, ale va, kad toks netikęs ant to dalyko.

Aš nenoriu, kad jis žinotų, jog aš rašiau apie jį. Bet, kai aš pamatysiu laikraštį apie jį, tai jau žinosiu, kad čia mano rašyta. Labai dėkui iš kalno. Labai lauksiu.

Atsakymas.

Tai veikiausia Jūsų kavalieriui eina gyvenimo pakaita. Labai subaladoja žmogų ir išmuša iš vėžių. Matyt, gerokai save apmulkinęs laiko su tuo gėrimu ir dideliu rūkymu, kad pasislėpus nuo gyvenimo būtų bė. Daug taip daro, save apgaudinėja — ir tik da greičiau smunka žemyn. Jei jau net pats nesirūpina savo būkle, kad išsilaikius vyriškai, tai bėda ir gėda.

O, jei tik nusipręstų, galėtų gerokai atsigauti. Ką gi aš Jums, Drauge, patarsiu, be jo kooperacijos? Ag, žinoma, užėjęs šį rašinį laikraštį, gal susidėmės ir bandys prie savęs taikyti. Būtų labai gerai, jei jis pamestų tą nuolatini sistematingą savęs nuodijimą tuo rūkymu, taipgi ir gėrimu. Vietoj to, tegul vėly pradeda vartoti vitaminus ir liaukų preparatus.

pondentas rašo, kad naciai kasdien netenka nuo 35 iki 75 savo didelių transporto lėktuvų. Jis sako, mažai matė Hitlerio mūšio ir bombinių lėktuvų ore, bet Sovietų "Stormovikai" veikia, nepaisant sniego pūgų ir žemai plaukiančių debesų.

Iš vitaminų tegul ima Vitamin B Complex kapsules, bent po kelias su maistu, per pusryčius, pietus ir vakarienę. Vitaminai, savo esme, nėra joks maistas, nėra nuodas, nėra akstintojas, o yra tai papildomasis maistas. Visą organizmą tvirtina ir taiso. Be vitamino B dalelių, be tam tikro jų kiekio, visa kas eina menkyn organizme, tai ir lytiški pajėgumai. Tegul ima vitaminą B visą gyvenimą. Vitaminas E — kviečių daigų aliejus — wheat germ oil capsules — irgi būtinas lyties organams. Imti po keletą kapsulių, irgi su maistu, 3 kartus kas diena. Būtų gerai ir žuvies kepenų aliejus — halibut liver oil arba jo kapsulės. Mažiau turėtų tų slogų, katarų.

Vyriški lytiniai hormonai (išjuddintojai) — male sex hormone — testosterone, be abejo, ji tvirtesnį padarytų. Iš pirmo gydytojas leistų su adalta giliai į didžiuosius raumenis, o paskiau galima būtų imti ir per burną ir įtrinti į odą.

Montello, Mass.

Vardai aukavusių drg. F. Abeko prakalbese, gruodžio 8, 1942 m.

Po \$1: P. Klimas, K. Ustupas, P. Baronas, A. Glodienė, V. Sinkevich, J. Kukaitis, A. Lukavičia, A. Stirienė, P. Mickevičienė, G. Šimaitis, J. Gutauskas, A. Tribušauskas, F. Markevičia, K. Benulis, M. Gutauskienė, K. Valangevičienė ir S. Vaismanas.

Po 50c.: J. Raukis, K. Gedvila, F. Pukelis, A. Baronas, V. Saulienienė, J. Vaitaitis, J. Stigienė, W. Yurkevich, J. Keunis, W. Ambroz, T. Kristy ir S. Baronas. Ir smulkių \$4.55. Viso \$28.05.

Aukos buvo renkamos, kas liks nuo pedengimo lėšų, eis dėl mūsų spaudos. Tai padengus lėšas liko "Laisvė" ir "Vilniai" \$14.40, ką perdavėm drg. F. Abekui, kuris apsiėmė paskirstyti vrs minėtiems laikraščiams.

Didelis ačiū visiems aukavusiems.

Rengimo Komitetas.

10% SAVED
NOW OR 100%
TAKEN BY THE
AXIS LATER!
BUY WAR BONDS

IL III THE RATTU IRA ii ir MENAS

Prunskis Pasimojo Apsaugoti Mus Nuo Revoliucijos

Kun. K. J. Prunskis parašė brošiūrą, pavadintą: "Komunizmas ir Revoliucija Amerikoje." Brošiūrą išleido "Tėvai Pranciškoniai" Pittsburghe. Kuniginė spauda garsina šią brošiūrą, ragindama kunigus pirkti ir platinti ją, kai jie eis kalbėti. Vadinasi, bus daug tokių vietų, kur kiekvienas parapijonas, aplankytas savo klebono, brošiūrą gaus, norės jis ar ne. Už ją parapijonas turės duoti kunigėliui kelis dolerius.

K. J. Prunskis, atvykęs Amerikon iš Berlyno, matyti, dar vis tebėra sužavėtas hitlerizmo dvasia: kovoti prieš komunistus. Nenuostabu. Prunskis gyveno Smetonos valdomojoje Lietuvoje, kur komunistai buvo visai persekiojami, kalinami ir žudomi; jis svečiavosi nacių Vokietijoje, kur dar žiauriau su komunistais elgiasi Hitleris. Atvykęs Amerikon, kur komunistai veikia laisvai, Prunskis negali susivaldyti nepradėjęs karo prieš juos. Jis pasimojo "apsaugoti" Ameriką nuo "komunistinės revoliucijos." Ir kodėl gi ne?! Ar Hitleris ne tą patį daro? Kam gi šis karas, jei ne "pasauliui apsaugoti nuo komunistinio pavojaus"? Argi Hitleris, Mussolinis ir Japonijos imperialistai ne tam įkūrė anti-kominterninę Ašį?... Tiesa, Amerika, Anglija ir visos laisvės mylės pasaulis šiandien kovoja ne prieš komunizmą, bet prieš fašizmą, tačiau Prunskiui tatau mažmožis. Tegu Jungtinės Tautos kovoja sau prieš fašistus, o jis, Prunskis, kovos prieš tuos, prieš kuriuos Hitleris kovoja—komunistus!

Tai visai natūralu. Prunskis buvo sužavėtas hitlerine "santvarka." Jis buvo Hitlerio vašinatas. Jis buvo hitleriškais lėktuvais vežiotas. Ar gi tokis vyras neturi parodyti savo Berlyno geradėjams nei žiupsnelio dėkingumo?

Na, ir jis, Prunskis, parašė minėtąją brošiūrą. Sulipdė ją iš patvorių surinkta medžiaga, nes jeigu žmogus neturi ko geresnio, tai lipdo iš to, ką turi.

Kas gi Prunskio didžiausi autoritetai?

Du "dideli vyrai," kuriais kunigėlis remiasi: Martin Dies ir B. Gitlovas. Pirmasis — visiems gerai žinomas "raganų gaudytojas," antrasis—prieš 14-ka metų iš Komunistų Partijos išmestas Gitlovas, po to dirbęs spiegojavimo darbą. Kai kur jis bando neva cituoti Browderį, bet citatas iškraipo, sudarko ir iškepa tokią patiekalą, kurį kunigas mano, tamsus žmogus ims ir prarys, tarytum kokią gardų kėpsnį.

Iš hitleriškosios viešnagės atvykęs, kun. Prunskis, bendrai, labai daug ir garsiai kalba apie revoliuciją. Jis jos bijosi, jis, atrodo, nebeišsitenka dėl jos savo marškiniuose.

Bet kun. Prunskis nei to nežino, kad Amerikos žmonės turi revoliucines tradicijas, kad jie jose išsiauklėję. *Pati amerikinė demokratija gimė revoliucinio karo liepsnose.* Vėliau revoliucinis karas nuplovė nuo Amerikos kontinento vergijos negarbę. Prunskis nežino ir to, kad patsai žymiausias Amerikos prezidentas, Lincolnas, yra pasakęs, jog bile "žmonių dauguma gali naudoti revoliucinį judėjimą nustelbti mažumai, esančiai tarp jų ar arti jų, kuri galėtų prieštarauti šiam judėjimui." Kun. Prunskis nežino nei to, pagaliau, kad revoliucinę žmonių teisę suteikia pati Amerikos Nepriklausomybės Deklaracija, — kartinis mūsų krašto laisvės pastato akmuo! Jis nežino ir to, kad vice-prezidentas Wallace pareiškė, jog Didžioji Francūzų Revoliucija ir Didžioji Spalių Revoliucija (Rusijoje) buvo niekas daugiau, kaip tęsinys Amerikoje įvykusios Revoliucijos prieš Angliją! To nežinodamas, jis siejojasi, rėkia, šaukia, garsina savo pasekėjus revoliucija, nors jo kaltinamieji asmenys, komunistai, viešai ir visur pa-

reiškia, kad jiems ne revoliucija šiandien rūpi, bet rūpi sumušimas fašistinės Ašies!

Kun. Prunskis gaudina fermerius, būk komunistai atimsią iš jų žemę, bet faktai rodo, jog komunistai, kur jie tik jėgo į vyriausybę, bežemiams ir mažžemiams davė žemės. Lietuva yra geriausias pavyzdys. Per trumpą laiką buvimo Lietuvoje tarybų vyriausybė atėmė iš dvarponių žemę ir išdalino ją valstiečiams—virš 71,000 smulkiųjų Lietuvos ūkininkų ir lauko darbininkų buvo ap rūpinti žeme! O kun. Prunskio garbinamasis Hitleris, okupavęs Lietuvą, tą žemę atima ir atiduoda vokiečiams dvarponiams!

Kun. Prunskis negali apsieiti nesurikęs ir dėl "Laisvės": "Vilnis" ir 'Laisvė' — Komunistų dienraščiai.

Baisus čia būtų dalykas, jei ir taip būtų!

Bet kun. Prunskis ir čia parodo savo obskurantizmą, ignorantiškumą. Jei paimsim "Laisvę" — ji buvo įsteigta 1911 metais, kai Amerikoje komunistų ir vardo nebuvo girdėti. 1914 metais senieji "Laisvės" leidėjai suorganizavo kooperatyvą, patiekė konstituciją, pagal kurią virš pusantro tūkstančio "L-vės" bendrovės šerinkinių tvarkosi ir leidžia savo dienraštį. Na, o 1914 metais apie komunistus Amerikoje vargiai kas ir girdėjo.

Šių žodžių rašytojas tegali tiek pasakyti kunigui Prunskiui: *Tas, kuris šiandien bando organizuoti žmones kovai prieš komunistus, o ne prieš fašistus—dirba Hitlerio naudai.* Kanibalas Hitleris organizuoja visą pasaulį "prieš komunistus" (iš tikrųjų: prieš demokratiją). Na, ir kun. Prunskis stoja jam talkon!

Jei kun. Prunskis nori iš tikrųjų suprasti ką nors apie komunistus ir jų nusistatymą linkui einamojo karo, dėl šalies gynimo, aš jam patariu perskaityti, kad ir vėliausiąją Browderio knygą: "Victory and After." Jis ten suras, jog komunistai karo metu atsisako net nuo savo pagrindinių principų, — nuo socialistinės programos. Jiems šiandien vyriausiai rūpi kaip įvykinti tautinę vienybę fašizmui nugalėti ir Amerikos demokratijai apginti. Komunistams šiandien rūpi ne revoliucijos kėlimas, bet žmonių karo rėmimas, o fašistinės Ašies sunaikinimas.

Galimas daiktas, kad pamintėtosios juodos brošiūraitės autorius tą puikiai žino, bet kadangi jam reikia mulkinti žmones, kadangi jis, matyti, yra pažadėjęs savo bosams Europoje dirbti, kas įsakyta, tai jis ir varo savo. Žmonių priežodis sako: *Miško žvėris—į mišką ir žiūrė.* Nadyras.

Pergalės Daina

Eina dienos, eina naktys gūdjios. Smaugia brolius vokiečio ranka. Girtuokliauja tėviškę praužė Kubiliūnų ir Paukščių klinka.

Šniokščia upės, Nemunas banguoja. Neša vilnis sielvarto marias. Ir kasnat pakyla Lietuvoje Partizanai laisvę broliams rast.

Jie supranta—tai ne girios užia, Ir ne vandens šniokščia į mares, Tai lietuviai, mūs tauta įtūžus, Rengia niekšams vienas kartuves.

Ir drebėkit, niekšai, prispaudėjai, Ne už marių atpildo diena. Atidunda tankai mūs greitieji, Skamba aiškiai pergalės daina.

Vl. Mozuriūnas.

Šis Tas iš LMS Raštinės

Šį sekmadienį, gruodžio 27 d., 10:30 val. ryte, LDS raštinėje ("Laisvės" name), įvyks praplėstas LMS Centro Komiteto posėdis. Šiame posėdyje turi dalyvauti visi LMS III Apskričio Komiteto nariai ir vienetai, kaip tai: Sietyno Choro, Pirmyn Choro, Bangos Choro, Aido Choro, L. Liaud. Teatro valdybų nariai, atstovai.

Taip pat kviečiami ir kitų vietinių organizacijų valdybų atstovai—svečiai dalyvauti. Visiems yra svarbu meno judėjimas ir veikla. Todėl svečiai turėtų skaitlingai dalyvauti. Šis posėdis nėra konferencija, todėl nėra reikalo, kad jame dalyvaujanti atstovai būtų vienatę išrinkti. LMS Centro Komitetas kviečia meno vienatę valdybų narius ir veikėjus pasitarimui, diskutavimui svarbių klausimų.

* * *

Šiuo tarpu iš LMS raštinės siuntinėjame laiškus LDS ir LLD kuopoms, kurios įstojo į Lietuvį Meno Sąjungą 1942 metais ir užsimokėjo duokles po \$5.00 ir \$3.00.

LMS Centras prašo visų šių kuopų ir organizacijų, kurios 1942 m. buvo Lietuvį Meno Sąjungos narėmis, pasimokėti duokles už 1943 metus ir pasilikti LMS narėmis. Kuopos, organizacijos, kurios prisideda prie meno Sąjungos su penkine metinių duoklių, labai daug padeda mūsų menui.

Tuo būdu LMS gali paruošti ir išleisti scenai veikalų, mūsų chorams dainų ir operėjų.

Mes prašome minėtų kuopų ir jų veikėjų šį klausimą pakelti artimiausiame savo kuopos bei organizacijos susirinkime ir teigiamai išsiti.

* * *

Šiuo tarpu LMS Centre jau galima gauti veikalai, kurių pirmiausia nebuvo: "Dėdė Atvažiavo" ir "Vargšas Tadas"—abi lengvai vaidinamos komedijos. Kiti LMS veikalai buvo jau minėti šiame skyriuje ir yra LMS Knygų Kataloge.

Nauji Leidiniai

"LMS Naujienos"—daugiausia organizacijos ir meno reikalais buletinas. Šiuo tarpu baigiamas ruošti — bus išsiuntinėtas kaip tik po Naujų Metų. Šiame numeryje tilps pradžia pamokų, patarimų apie režisūrą.

"Liaudies Dainos"—motery balsams. Šiame leidinyje, kuris yra paskutinis 1942 metų LMS leidinys, telpa sekamos dainos: "O, Aš Graži—Aš Bagota," "Verpėjos Daina," "Motinėle, Maño," "Trys Balandžiai Klane Gėrė," "Linkėjimas Tamylai," "Gaspadinė," "Ant Aukšto Kalno," "Siuntė Močiutė," "Atplaukia Laivas," "Kelkitės Vaikeliai" ir "Vai Niekur Nėra." Kaina — 50c.

"Kol Laisvi Bus Visi." Ši daina turėtų būt dabartinio mūsų maršu, vedančiu į kovą prieš barbarišką Hitlerio gaujas. Šis gražus kūrinys jau turėjo anksčiau pasirodyti, bet dėl techninių priežasčių, kurias sudaro dabartinė padėtis, šiek tiek susivėlavo.

Už šios dainos pasirodymą dėka Jurgui Kazakevičiui ir jo draugams, kurie gavo originalą ir dėka mūsų gerbiama meno ir kultūros darbuotojui, Dr. Jonui Kaškaitiui, už jos sulietuvinimą.

Tekstas (žodžiai) šios dainos jau kartą buvo išspausdyta šiame skyriuje, bet bus taip pat gerai, kad dar kartą žemiau mes paduosime žodžius šios dainos. Šios dainos žodžius turėtų ne tik choras, bet ir visa mūsų publika mokėti ir dainuoti. Ji seka:

Pagal Albertą S. Kroketaį
Jonas Kaškaitis

KOL LAISVI BUS VISI!
(Drąsiai, maršo taktu.)

Jūs—bočių didvyrių ainiai, Pasaulio laisvės jūsi gynėjai, Kardus iškelkite šaukliai, Kaip drąsiu krauju paveldėjot.

Ir pamanyt juk nejauku,
Kiek tų baisių, skaudžių aukų!
Pagalbą skubinkim laiku,
Kur kaujas armija drąsi!
Tik vien kalbėt—skurdu:
Greičiau griebk už kardų!
Kapak, kapok,
Kol laisvi bus visi!

Jūs—bočių didvyrių sūnai—
Sutraukėt pančius vergijos.

Teskamba obalsis nūnai:
"Pasaulis demokratijos!"

Jūs' priešas velniškai žiaurus,
Baisingus pleškina karus.
Bet jungia rytus-vakarų
Liuosybės vėliava šviesi.
Pirmyn visi kartu!
Greičiau griebk už kardų!
Kapak, kapok,
Kol laisvi bus visi!

"Kol Laisvi Bus Visi" kaina—10c. Ją kiekvienas choras turi dainuoti koncertuose ir prakalbose. Tai pirmas mūsų kūrinys, paruoštas šiam kariniam tikslui! Taip pat šią dainą, apvilką muzikos rūbų, ras choralai mūsų buletinė—LMS Naujienose.

V. Bovinas, LMS Sekret.

Valstybinė Filharmonija ir Jos Reikšmė Mūsų Menui

Tarybų valdžia, didžiausią dėmesį kreipdama į Lietuvos kultūros pakėlimą, į jos meno išplėtoją, į liaudyje tyrnančių meno jėgų išskėlimą, šalia kitų per trumpą jos gyvavimo laikotarpį atliktų darbų, organizavo ir be galo svarbią mūsų muzikos meno gyvenime įstaigą—Valstybinę Filharmoniją.

Beveik pačiam mūsų gražiosios sostinės, Gedimino miesto Vilniaus centre, Filharmonijai buvo atiduota viena gražiausių Vilniaus patalpų. Vestibulius, papuoštas marmuro kolonomis, vedė į puikią erdvią salę, kurios paskirtis buvo savo sienoje ugdyti mūsų liaudies dainas, muzikos ir šokių meną. Tas trumpas laikotarpis, kurį Lietuvos Valstybinė Filharmonija gyvavo, suspėjo įrodyti, kad mūsų liaudies menas greitai laiku mūsų respublikoje turėjo užimti sau priderančią garbingą vietą.

Iš pačių mūsų liaudies gelmių, iš visų Lietuvos kampų ir kelių buvo surinkti geriausi mūsų liaudies dainininkai. Pasirodė, kad puikios dainos meno jėgos dirba ne tik mūsų operoje, ir mokytojų konservatorijoje, bet kad jų, tartum perlų, pribarsyta gabioje dainai ir muzikai mūsų tautoje. Ir iš tikrųjų visi, kam teko būti bent viename filharmonijos koncerte, turėjo pripažinti, kad toji jaunomenė, kuri susirinko į mūsų sostinę mūsų liaudies meno ugdyti ir kelti, pasižymi nuostabaus grynumo ir jėgos balsais. Visu tempu jau ruošėsi ir liaudies muzikos bei liaudies šokių ansamblai. Mūsų liaudis, per ištisus amžius kovodama su savo priešais—vokiškaisiais grobikais, niekad nesiliovė kūrusi savo meno. Ji turėjo ir įdomų, savotišką, gilų ir įvairų savo muzikos bei šokio meną. Jeigu liaudies šokis per paskutiniuosius metus buvo pradėjęs Lietuvoje įgyti vis platesnį teisių, jeigu vis dažniau šen ir ten būdavo galima matyti mūsų mergaites ir berniukus šokant apsirengusius tautiniais rūbais, tai mūsų liaudies muzika — ragu, trimitu, ožragių, skudučių ir kitų liaudies muzikos instrumentų muzika buvo tikrai sudomėta tik tarybų valdžios laikais. Buvo parinkti geriausi šios srities specialistai ir duotas jiems uždavinys, giliai išstudijavus mūsų liaudies muziką, ją prikelti naujam gyvenimui. Tos studijos buvo vaisingai pradėtos, ir artimiausioje ateityje buvo galima laukti tikros mūsų liaudies muzikos atgimimo, to atgimimo, kuris taip vaisingai buvo pradėjęs Lietuvos meno srityje.

(Tęsa ant 4-to puslapio)

Hartford, Conn.

Mirtis

Gruodžio 3 dieną vakare mirė draugas Frank Maršalas, išsivargęs gana ilgą laiką. Velionis dar nebuvo senas, tik šiek virš penkių dešimtų metų. Bet nelabasis vėžys pakirto jo gyvybę.

Velionis priklausė prie Lietuvos S. ir D. Draugystės ir prie LDS. Nuo abiejų draugysčių buvo gražūs gyvųjų gėlių vainikai. Taipgi buvo ir daugiau gėlių nuo savųjų ir giminių.

Velionis buvo smagus, draugiškas žmogus. Išgyveno Hartforde 12 metų. Seniau gyveno Detroit, Mich. Gimęs Lietuvoje.

Paliko nuliūdime žmoną, vieną posūnį ir podukrą ir vieną sesutę.

Velionis F. Maršalas palaidotas gruodžio 7 dieną su bažnytinėmis apeigomis, Blue Hills kapinėse. Į kapines palydėjo gražūs būrelis draugų.

Reiškiu gilią užuojautą likusiai šeimynai, o jums, drauge F. Maršalai, ramiai ilsėtis Dėdės Samo šaltos žemelėje.

M.

Philadelphia, Pa.

Dėlei Aiškumo

Gruodžio 18 d. drg. J. S. Rainis pastebė, kad, jo manymu, buvus įžeista Philadelphia jos publika, aprašyme Smetonos prakalbų "Laisvėje" iš gruodžio 8 d., kur pasakyta: "A. Smetona ir smetonlaižiai." Gaila. Jei drg. Rainis taip mano, tai gal ir kas daugiau taip mano.

Tam aprašyme nėra minties, nei kaltinimų, kad visa publika būtų "smetonlaižiai." Tik pradedant rašyti apie prakalbą jau pasakyta: "Einu į svetainę. Čia ir pilna policijos ir žingeidulių." Žingeiduliai nėra smetonlaižiai.

Baigiant aprašymą, sakoma: "Nors mūsų poneliai jau tūsi, kaip į kitą planetą patekę, besiglaudami prie smetonėlių, kaip meilus ir garbinamas tas jų svietelis, bet didžiama publikos tai tik juokavo."

Taigi, ar ne aišku, kad didžiama publikos buvo tik žingeiduliai?

Na, betgi ar nebuvo smetonlaižių? Kasgi jam tą jomarką surengė? Kas išgarsino, kas tikietus išpardavinėjo? Kas gi tokie buvo, kurie konvertėlius išdalino, prašančius pinigų, ir kad pridurtų "ekselencijai" Smetonai? Tai nemažas būrys fašistuojančių smetonlaižių ir juos visus gerai žino ir pažįsta drg. Rainis. Ir kaip būtų puiku, kad drg. Rainis parašytų plačiau apie tą ponelių besimeilumą prie smetonėlių.

M. Sūnus.

Wake Up, Americans!

Wake up, Americans!
Make America's answer roar out over the world.
Every citizen must back the United States Army and Navy to victory—back them with work and money.

Do your part: Buy United States Defense Bonds and Stamps at your post office, bank, or savings and loan association. Get Defense Stamps at your retail store or from the carrier boy of this newspaper.

Apsakymai Apie Vokiečių Okupantus

GUY DE MAUPASSANT

Vertė A. Venclova

(Tąsą)

Kitą rytą senutė auklė, iš baimės netekusi galvos, norėjo ją apvilkinti; tačiau pamišėlė ėmė staugti priešindamasi. Karininkas skubiai užlipo į viršų; tarnaitė puolė jam prie kojų, šaukdama:

— Ji nenori keltis, pone, nenori. Atleiskite jai: ji tokia nelaiminga!

Karininkpalaiškis sumišo, nors ir labai buvo įnirtęs, nesiryzdamas traukti jos iš lovos, jo žmonėms padedant. Tačiau jis staiga susijokė ir davė įsakymą vokiečiams.

Ir veikiai pamatė, kaip pro namų vartus išėjo nedidelė rinktinė, kuri nešė čiuzinį, tartum pernešdama sužeistąjį. Tačiau savo guolyje sušarąminta pamišėlė liko ir toliau tokia pat rami, tyli ir abejinga visa tam, kas vyko, nes jai, kaip ir anksčiau, leido gulėti. Paskui karėivis nešė ryšulį su moteriškais drabužiais.

Karininkas, trindamas rankas, tarė: — Pamatykite, kaip jūs nekalesite apsirengti be pakalbos ir atlikti mašą pasifaikščiojimą!

Po to procesija nuėjo į movilio miško link.

Po dviejų valandų kareiviai grįžo vieni.

Nuo to laiko pamišėlės niekas nebeamatė. Ką jie jai padarė? Kur ją nunešė? Niekas niekad to nežinojo.

— — — — —

Sniegas dabar krito dieną ir naktį, slėnį ir miškus palaidodamas po šalūslių putų antklode. Vilkai atleidavo staugti prie pat mūsų durų.

Mintis apie dingusią moterį be paliovos mane kankino; aš daug kartų kreipiausi į prūsų vyresnybę, norėdamas gauti paaiškinimų. Mane vos nesusaukdė.

Atėjo pavasaris. Okupacinė armija nuėjo. Kaimynės namai liko uždaryti; tiršta žolė išaugo sodo alėjose.

Senelė auklė mirė žiemą. Niekas daugiau nebesidomėjo šiuo įvykiu, tik aš vienas nesilioviau apie jį galvoti.

Ką jie padarė šiai moteriai? Ar ji pabėgo per mišką? Ar ją kur nors surado ir nugabeno į ligoninę, taip ir nepavykus iš jos nieko sužinoti? Niekas neįsisklaidė mano neramumo; tačiau pamažėle širdies nerimą ramino laikas.

Kitą rudenį perkūno oželių atskrido labai daug, ir, kadangi padagra mane kurį laiką liovėsi kankinusi, aš nukrėblinau ligi miško. Aš užmušiau jau ketvirtą penktą ilgaspnių paukštį, kada vienas mano pašautas perkūno oželis nukrito į griovį, užverstą sausomis šakomis. Teko nusileisti tenai pakelti paukštę. Aš jį radau gulint šalia žmogaus kaukolės. Ir netikėtai pamišėlės atminimas smogė man į krūtinę, kaip kumščio smūgis. Gal būt, nemaža ir kitų žmonių žuvo miške tais tamsiais laikais, bet nežinau kodėl, aš buvau įsitikinęs, — kartojau, įsitikinęs, — kad netikėtai užėjau tos nelaimingosios pamišėlės kaukolę.

(Bus daugiau)

Meno Skyriaus Dalis

Valstybinė Filharmonija ir Jos Reikšmė Mūsų Mene

(Tąsą nuo 3 puslapio)

Visi Lietuvos muzikos srities darbuotojai, visi, kam tik buvo brangi mūsų daina, muzika ar šokis, nuoširdžiai prisidėjo prie Valstybinės Filharmonijos įsteigimo. Tarybų valdžia, suprasdama didžiulę Filharmonijos reikšmę bendram mūsų tautos kultūros pakėlimui, nuolat ją rūpinosi ir stengėsi sudaryti jai visas sąlygas plėtotis.

Lietuvių tauta nuo amžių pamylėjo dainą, pamėgo muziką ir meną. Su daina narsieji mūsų prabotai stodavo į mūšį prieš amžinuosius mūsų tautos priešus — vokieškus grobikus! Su daina jie triuškindavo šunų-riterių gajaus. Daina lietuvių gūdė, ir ramino sunkiausiais baudžiavos metais; ji mokė savo

tėvynės, savojo krašto meilės, žadino šviesesnio rytojaus viltį, grūdino jo tautinį atsparumą. Dainos ir liaudies meno gaivinama lietuvių tauta išlaikė visus mėginimus. Tarybiniais laikais ji ugdė ir puoselėjo dainą, muziką, liaudies meną, kaip niekad! Ji — gyva! Jos nepalauš ir šiandien laikinieji jos pavergėjai — hitleriniai grobuonys.

Ant. Venclova.

Duokit Mums Kardą

Duokit mum kardą, duokit durtuvą. Leiskit į kovą su priešu stot. Už brolių laisvę, žmonių liuosybę. Mes jau mokėsime, kaip reiks kovot.

Mūsų krūtinės keršto jau pilnos. Suspausim ginklą delnuos' kietai. Už liaudies vargą, už brolių mirtį, — Mes atmokėsime priešam už tai.

Seniai mūs broliai narsiai kovoja, Ir upės kraujo plaukia ten jau. Ko gi dar laukiam, ko dar svajojam, — Drąsiai į kovą, marš, ei, gėdėliai!

Gal ne kiekvienas iš mūs' negrįšim, — Sena močiutė nesulauks; Bet ant mūs' kapo, ant mūsų kraujo Pasauliui rytas naujas išauš.

B. P. Pilėnas.

Prūsas Slieku Išsities!

Skubiai dirbkim ginklus, Greit' bus galas karo, Nes mūs' vyrai farfluuktus, Jau į varžą varo!

Sauk, trauk iš peties! Sikiš idealo! Prūsas slieku išsities Šale taikos stalo!

Visi dirbkim iš širdies, Pirkim bonus karo; Duokime daugiau ugnies, Daugiau karšto garo!

Sauk, trauk iš peties! — Karas prašo mūs dalies, Ištermės ik' galo! Tas, kas žiūri iš šalies, Pats sau gėdą daro!

Sauk, trauk iš peties! — Skillim daugiau kibirkšties, Kūjais ant priekalo! Traukim kardą iš makšties, O bus galas karo!

Sauk, trauk iš peties! Sikiš idealo! Prūsas slieku išsities Šale taikos stalo!

Senas Vincas.

Viešas Nuoširdus Ačiū!

Amerikos Lietuvių Darbininkų Literatūros Draugijos valdyba sugalvojo ir išleido knygą: „Amerikos Demokratijos Steigėjai“. Man, kaip to Draugijos nariui, sekretoriui D. M. Šolomskas ją prišuntė. Aplaikęs knygą, atydziai ir atsidėjusiai perskaičiau. Ir daug pasimokinau. Todėl visų pirma nuoširdžiai ačiuoju ne tik Centro valdybą, bet ir tos knygos autorius.

Dabar keletas žodžių apie pačią knygą. Spauda graži, skaitosi lengvai. Pradėjęs skaityti — nesinori nepabaigęs straipsnio užvožti knygos. *Žodžiu, toji knyga, mūsų lietuvių gyvenimui atnešė neįsėmią žinią šaltinį — kaip įgyti demokratiją tautos gyvenime ir kaip įgyti demokratiją palaikyti-patobulinti, kad gyvuotų amžinai ir nemirtingai.*

Visi tojų knygų straipsniai geri, ypač puikiai nušviestas Tomas Paine'o gyvenimas ir jo darbas visuomenės labui, kurį parašė Dr. A. Petrika.

Lietuvi-lietuve, būtinai įsigyk šią knygą „Amerikos Demokratijos Steigėjai“ ir ne tik pats perskaityk, bet būtinai prikalbink ir kitus brolius ir seses, kad įsigytų ir atydziai perskaitytų.

Kviečiu talkon visus brolius ir seses, pagelbėkit man tąją knygą paskleisti masėse. Lai nepasilieka nei vieno lietuvių ir lietuvių — seno ir jauno, kuris nebūtų išgijęs šios knygos ir neperskaitytų.

Dr. A. L. Graičūnas.

Kaip Religiniai Lietuviai, Apvilti Savo Dvasinių Vadų, Remia Hitlerinį Barbarizmą!

Žinoma, ne visi ir religiniai darbininkai, sutinka visapusiai remti senosios tėvynės Lietuvos budelius, hitlerinius fašistus! Yra labai gerų žmonių, kurie didžiai apgailestauja šiandieninę Lietuvos žmonių padėtį, ir abelnai visos žmonijos. Jie ateitį į pagelbą su kuom tikta galima; atiduotų visą savo turtą, kokį tikta turi, bile tikta būtų užgesinta šita pragariška liepsna, kuria uždegtas visas pasaulis ir kurioje žūsta nekaltai žmonija!

Bet, deja, šita doroji žmonija, trokstanti laisvės ir taikos visai žmonijai, labai įsitikinusi į savo vadų neklaidingumą; ji pilnai jiems patiki, ir ant paliepmo deda aukas „gelbėjimui“ senosios tėvynės Lietuvos, kaip jiems aiškina tie jų vadai. Bet tie vadai neišduoda jokio liudijimo, kiek kas aukavo. Ir neparodo, kokiais keliais tos aukos eina, ir kam. Na, duokim sau, jie savo pasekėjams sako: Siunčiam per Romą popiežiaus vardu (Sv. Tėvo), o tas perduoda Lietuvos gelbėjimui aukas sunaudoti. Kokia tai ironija taip žemai laikyti supratime darbininkus! Juk visi pilnai žino, kad Italija stovi kare kartu su Hitleriu ir Mussoliniu prieš Jungtines Valstijas. O Lietuva okupuota Hitlerio. Taigi, mūsų aukos siunčiamos Lietuvai tais keliais, būtų tik Hitlerio gelbėjimas, o ne Lietuvos žmonių. Todėl Jungtinių Valstijų valdžia nekuomet nesutiks perleisti tokias aukas, kad šios šalies piliečiai savo aukomis remtų savo priešą!

Katalikai žmonelės pilnai tiki, kad šventas Tėvas už viską galingiausias ir teisingiausias, tai ir jų aukų nepasivins, ir atiduos kur skiriamos. Todėl jie aukoja. Bet visgi atsiranda ir tokių, kurie abejoja, kaip man pačiam teko išgirsti, kada aš rinkau aukas pasveikinimui Sovietų Sąjungos ant 25 metų sukaktuvių, arba dėl medikales paramos raudonarmiečiams.

Vienas katalikas žmogus prasitarė: „Mes kas sekmadienis aukojam, kunigai renka aukas bažnyčioj, bet mes nieko nežinom, kur tos aukos eina, ir kas jomis naudojasi.“

Žinoma, tas religinis žmogus pasakė tiesą, nes kunigai rinkdami aukas bažnyčioj politiniams ar kitiems reikalams, nekuomet nepasakys, kur sunaudojo. Ir dabar mes gerai žinom, kad A. Smetona smurtu užgriebdamas Lietuvos valdžią, buvo kruvinas budelis Lietuvos liaudies! Per 14 metų laikė užgriusius kalėjimus darbininkais ir valstiečiais, nekaltus šaudė ir gaisais dusino. Kalėjimuose budeliai visokiais būdais kankino be skirtumo lyties, moteris ir vyrus, ir dar nesubrendusius metais jaunuosius, darbininkų ir valstiečių sūnus ir dukteris; nebuvo nė jiems jokios išimties, nė pasigailėjimo! Vyriausioji valstybės ministeriu turėjo pasiskyręs kunigą, kuris eidamas mišiu laikyt ir kitų pamaldų prie altoriaus, taip vadinamo „Dievo stalo“, visuomet turėjo prie šono prisikabinęs revolvėrį! Bet ar jis nors vieną žodelį tarė už darbininkus ir valstiečius, nekaltai kankinamus, pūdomus kalėjimuose ir žudomus per paskirtus savo budelius? Nieko panašaus pas fašistą Smetoną, nie! pas paskirtą kabinetą nebuvo. Tik kada pasibaigė darbininkų ir visos liaudies kantrybė, kada suaukė liaudies steigiamąjį seimą ir legaliai, sulig visos liaudies sprendimu nutarė steigti tarybinę valdžią, tik tuomet kruvinasis Smetona ir visa jo ministerija traukė per beržyną į

Berlyną pas kruvinąjį budelį Adolfą Hitlerį įieškoti prieglaudos. O iš Berlyno per Lisaboną, pribuvo į mūsų Jungtinių Valstijų demokratine valstybę, skleisti hitlerinę nacizmo-fašizmo propagandą. Ir tuom pačiu kartu iš šios šalies lietuvių piliečių darbininkų rinkti aukas to viso fašistinio brudo palaikymui, kurie mūsų tėvus, mūsų brolius ir draugus senojų tėvynėj Lietuvoj kankino, žudė, nekaltai kraują liejo, ir kalėjimuose pūdė. Tai ar už tai mes savo sunkiai uždirbtas centais visokius kruvinus budelius turim palaikyti?

Rodos, kiekvienam darbininkui turėtų būti gėda, kad mes savo tėvų, brolių, giminių ir draugų budelius šelpiame.

Ir tai neužginčijamas faktas, kad mūsų lietuviški kunigai tokius kruvinus budelius, kaip A. Smetoną, įsileidžia į bažnyčią net už Dievo stalo, jį garbindami ir įdievindami, renka aukas nuo savo viernų parapijonų palaikymui to budelio! Tai argi ne gėda kunigams taip apgaudinėti religinius darbininkus, kurie savo įsitikinimais palaiko kunigus, kaip moralinius ir dvasinius vadus?

O faktas yra faktas, kad kunigai renka aukas bažnyčiose nuo savo viernų parapijonų kruvinių budelių palaikymui. Tai liudija nuotikis Detroit, Mich., kur lietuvių bažnyčioj surinkta net keli šimtai dolerių! Ir kaip gi neaukos tie žmoneliai, kad už Dievo stalo vaikščioti liuosai gali tik Dievo pateptiniai su patarnautojais, o dabar čia įsileido tą kruviną budelį! „Tai tur būt tokia valia Dievo!“

Kaip paduoda Philadelphiajos žinios, tai ten atsibalojo Smetona nusitrenkęs su savo pravadrym net pas kardinalą Dougherty apsieikšti lapkričio 2 d., tik nežinia, ar jo pravadrysius paaikšino kardinalui koks buvo budelis Antanas Smetona, Lietuvis smurtu užgrobes valdžią?

Korespondentas rašo, kad lietuviškos parapijos nepriėdė prie surengimo bankietės ir prakalbų rinkimui dėl jo aukų. Bet, matoma, visgi su sidarė grupę tokių padrauzgų hitlerizmo smala susitepusių, kurie gelbėjo tam budeliui iš darbininkų iškaulyt kiek aukų nors su apgavimu. Tokiu būdu darbininkai lieka apvilti, todėl, kad neskaito savos darbininkškos spaudos, kuri ištikimai jų reikalus gina.

Kaslink minersvillečių, kad jie aukauja ir nežino kur aukos eina, tai tame ir bėda, kada nežino ir aukoja. Tos aukos kartais būna sunaudotos prieš patį aukotoją. Duokim sau, jeigu jūs aukas atiduodate palaikymui čia subėgusių visų hitlerinių rėmėjų, smetonininių fašistų, kurie laukia Hitlerio, Mussolinio pergalės ir panaikinimo viso pasaulio demokratijos. Taigi, tos aukos eina terorizavimui mūsų brolių Lietuvoje, jeigu šitie pabėgėliai gautų progą sugrįžti į Lietuvą po karą. Taip pat ir prieš mus pačius, J. V. darbininkus, jeigu mūsų šalis to pasiutusių rudojo žvėries neparkludytų!

Mes turėtume suprasti, kad ir tokiem atbėgusiems Gelčiams, kurie tik iš darbininkų aukų dyki duoną ēda, o darbininką laiko kaip ne sau lygų, tvarinį, neturėtų būti nieko duodama. Tokiems veltėdžiams neturėtų būt vietos tarp darbininkų, kuriuos jie žemina. Toki gaivalai kenksmingi ne tik darbininkams, bet ir visai šiai šaliai.

J. Ramanauskas.

Sudbury, Canada

Mainio Užmušė Walterį Bandažą

Gruodžio 3 dieną Jerrome aukso kasyklose užmušė du mainierius, vieną čekoslovaką, o kitą lietuvių; Paul Hamermyską ir Valterį Bandažą. Hamermyskas buvo 24 metų amžiaus, o Bandaža 52 metų.

Abu buvo užmušti dirbant giliai po žeme, kuomet šmotas uolos krito ant jų.

Kadangi minėtos mainos už 120 mylių nuo Sudburio, tai

lavonai buvo atvežti orlaiviu. Valteris Bandaža Kanadon atvyko 1927 metais. Ilgą laiką gyveno pas savo sesutę Mrs. Peter Baglus Montreale. Minėto kasykloj jis išdirbo pusantų metų. Lietuvoje turėjo motiną, du brolius ir seserį.

Svogeriai paprašius, Valterio lavoną graborius pasiuntė į Montreala, kur jis ir buvo palaidotas.

Mes, nikelio kasėjai, linkime žuvusiems aukso kasėjams ramaus amžino poilsio, o likusiems jų giminėms reiškiame užuojautą.

Sudburietis.

SVARBIOUS KNYGOS

RAISTAS

Apysaka iš Chicago lietuvių gyvenimo, dirbančių gyvulių skerdyklose

PARASĖ UPTON SINCLAIR

Pataisytas ir papildytas lietuvių kalbon vertimas.
450 puslapų. Kaina \$1.00.

• • • • •

Mortos Vilkienės Divorsas

Puikus vaizdas Amerikos lietuvių gyvenimo.

PARASĖ MIKAS RASODA

Apysaka, kur autorius labai gyvai vaizduoja ekonominį, politinį ir kultūrinį lietuvių gyvenimą Amerikoje.
Puslapų 320. Kaina \$1.00.

Nurodoma kaip paprastai darbininkai išsilaviną ir patampa visuomenės veikėjais. Kaip biedni bemoksliai išena aukštus mokslus ir atsiekia profesijas su kitų pagalba, o vėliau būna baisiai nedėkingi savo prietelams. Vieniems progresuojant, o kitiems tinginliaujan atvykusiems į šią laisvą šalį, prasideda kova šviesos su tamsa. Ji pasireiškė formoje divorso jaunoje šeimoje, kur iškyla daug skandalių.

• • • • •

English - Lithuanian Self - Instructor

Tai rankvedis angliškai kalbantiems mokytis lietuviškai. Taipgi gali pasinaudoti lietuviai, norintieji mokytis anglų kalbos.

PARASĖ DR. J. J. KASKIAUCIUS

Puslapų 252, stipriais audimo apdarais, kaina \$1.50.

• • • • •

Lietuvių Kalbos Gramatika

Pritaikyta Amerikos Lietuviams su Angliškais Paaikšnimais

SUTAIŠĖ DR. D. PILKA

Kaina \$1.00 už egzempliorių.

• • • • •

“Gyvenimo Saulėleidis”

Pirma Knyga Lietuvių Kalboje apie Numerius Laidojimą

PARASĖ ir Išleido Graborius

JOSEPH LEVANDA-LEVANDAUSKAS

300 puslapų, kaina \$1.25.

Kiekvienam svarbu susipažinti su sekamais dalykais: Laidojimų istorija, papročiai, apelsos, testamentai, advokatai, teismai ir kiti dalykai. Taipgi balzamavimas, plastika, kaukės, chemikalai, taxidermija, koplyčios, kapinės, mausolėjai, deginiai, mirusio tu to pervedimai ir tt.

• • • • •

Bešvintantis Rytas

STASIO JASILIONIO EILIŲ RINKINYS

Daug gražių eilių, puikus pasirinkimas skambių eilių vaikams mokytis deklamot.
288 puslapų. Kaina 50c.

• • • • •

Vokiškieji Grobikai --- Mirtini Lietuvių Kultūros Priešai

PARASĖ DOCENTAS KOSTAS KORSAKAS

Bruožai iš Lietuvos karų su vokiečiais nuo 853 metų iki šių dienų.
Puslapų 32. Kaina 10c.

• • • • •

Pirmoji Pagalba Ligoje ir Nelaimėje

PARASĖ DR. J. J. KASKIAUCIUS

Kiekvienas žmogus privalo šią knygą turėti savo namuose. Labai svarbus patarimai ką daryti susižeidus, staigiai kam apsiobus arba apsirgus kada sunku gauti gydytojaus pagalbą.

Si knyga duoda daug receptų, sulig kuriais gausite valstų gydytis pagal nurodymus knygoje.

Kaina \$1.00.

• • • • •

New Yorko Pasaulinės Parodos Paveikslų Albumas

Būtinai įsigykite šį papuošalą savo namų knygynui. Tai puikiausia padaryta knyga lietuvių kalboje. Trijų spalvų viršelį; daugybę gražių paveikslų iš Pasaulinės Parodos 1939 ir 1940 m. Taipgi tepla paveikslai pasauliniai garstų pastatų New Yorko mieste. Yra daug mokslinių informacijų apie naująją techniką ir yra skambų brožuoj iš Amerikos istorijos.

56 puslapų; kaina 25c.

•

“Laisvės” Administracija

427 Lorimer St.

Brooklyn, N. Y.

Sovietų Oficialiai Pranešimai

(Taša nuo 1 pusl.)

MASKVA, gruod. 24. — Reguliaris vidunaktinis Sovietų pranešimas, tarp kitko, sakė:

Stalingrado fabriky vietovėje, mūsų kariuomenė, įveikdama atkaklius vokiečių pasipriešinimus, grūmėsi pirmyn ir išmūšė priešus iš 24-rių fortukų ir atėmė iš jų tam tikrą skaičių namų.

Pietiniuose Stalingrado priemiesčiuose buvo išvaikyti priešai ugnimi iš mūsų mortyrų.

I šiaurvakariuos nuo Stalingrado mūsų kariuomenė sudrūtinė savo pozicijas. Viename sektoriuje mūsų žvalgų grupė užėmė penkis vokiečių apkalus.

I pietų vakarus nuo Stalingrado tęsiasi nuožnios kautynės. Vokiečiai metė i mūsų vis daugiau tankų ir pėstininkų, bet jiems nepavyko sulaužyti mūsų pasipriešinimo. Atvirkščiai, jie per dieną buvo išmūšti iš dviejų apgyventų vietų.

Centraliniame fronte mūsų kariuomenė darė ofensyvius veiksmus prieš apsuptus hitlerininkų garnizonus. Per dieną buvo sunaikinta 48-ni vokiečių fortukai ir du tėjimio punktai. Nušauta daugiau kaip 400 vokiečių kareivių ir oficerių.

I šiaurų rytus nuo Tuapse (vakariniame Kaukaze) Sovietų kariuomenė per kelias paskutines dienas suėmė i reples ir sunaikino kalnuose vieną priešų grupę. Pagal dar nepilnus skaitmenis, tuom žygiu buvo sunaikinta 3,000 priešų kareivių ir oficerių ir pagrobta 76 kulkasvaizdžiai, 18 mortyrų, šešios kanuolės, virš 1,000 šautuvų, 250,000 šautuvinių kulku, daug granatų, minų, kanuolinių šovinių ir kt.

Baruch'as Padovanojo Milioną Dol. Jungtinėm Tautom Paremti

Washington. — Amerikietis finansistas Bernard M. Baruch, prezidento Roosevelto patarėjas kariniai-ekonominiams reikalais, davė milijoną dolerių kaip kalėdinę dovaną Jungtinėms Tautoms ir žmonėms kovojantiems už laisvę prieš fašistų Ašį. Kartu jis pareiškė: "Gal kai kas paaukojo dešimt dolerių, kurie jam daugiau reiškia, negu man ši mano dovana."

Paremti Jungtinių Valstijų armijos, karo laivyno ir prekinio laivyno žmonėms Baruchas paskyrė pusę milijono dolerių; Amerikiniams Raudonajam Kryžiui \$100,000, karinei anglių pagalbai \$100,000, Karinei Rusijos Pašalpai (Russian Relief) \$100,000 ir kt.

KODEL BARUCHAS AUKOJO SOVIETŲ KOVO TOJAMS PAREMTI

Kas liečia pasipriešinimą Sovietų kovotojams, p. Baruchas pareiškė:

"Nors aš neremiu Maskvos valdiškos santvarkos, tačiau aš labai gerbiu rusus už jų narsą ir aš esu giliai jiems dėkingas už tai, kiek jų pastangos patarnavo mums" (Amerikai).

Kitą dalį savo kalėdinių dovanų Baruchas skyrė kovojantiems graikams, norvegams, čekoslovakams, kriekšioniams pabėgėliams iš Vokietijos ir t.t.

London. — Pranešama, jog Kovojančių Francūzų komandierius generolas de Gaulle deda pastangas apvienyti visus karinius francūzus vadus šiaurinėje Afrikoje prieš fašistus.

KAIP PATAPTI AMERIKOS PILIEČIU IR SUPRASTI DEMOKRATIJOS VEIKIMĄ

Pilietybės pamokų nauja knygutė, "The Basic Principles of Democracy and Citizenship," parašyta adv. Charles P. Kal, yra sustatyta geriausioje ir praktiškiausioje formoje, i kuria įeina daug iliustracijų, ir taip pat 92 klausimai su atsakymais anglų ir lietuvių kalbose. Knygutės kaina yra 35c; tai mažas investimentas, kuris atneša didelį supratimą ir mokslo dividendą. Priešyskite 85c i adv. Kal raštinę, 6322 So. Western Ave., Chicago, Ill., arba kreipkitės i "Laisvės" Adm., 427 Lorimer St., Brooklyn, N. Y., ir gausite šią naudingą knygutę.

nienė ir Butman, mūsų kp. narys per daugelį metų, bet pirmą sykį dainavo.

Sokiai buvo prie Stanley West orkestros smagūs, nes mūsų Stenlis dar gali pūsti muziką gana gerai.

Žmonių buvo arti šimto. Kuopai liks pelno, o katrie dalyvavo, tai ilgai atmins, nes tikrai buvo linksmas popietis.

Komisijai už surengimą širdingas ačiū, ypatingai Verbickui. Taipgi J. Bobicz labai ačiū už tokį skanų vyną, katrą jis aukavo.

R—ka.

Waterbury, Conn.

Iš Lietuvių Komiteto Apgynimui Amerikos Veikimo

Gruodžio 13 d., šių metų, įvyko šio komiteto mėnesinis susirinkimas. I susirinkimą atsilankė mažai delegatų, tur būt dėl blogo oro, nes tą dieną buvo prislėgtas daug sniego.

Valdyba savo raporte pranešė, kad ši organizacija dabar yra užregistruota i mieste esantįjį komitetą, kuris yra suorganizuotas dėl apgynimo šios šalies.

Komisija "sukėlimui pinigų dėl nupirkimo ambulanso ir surengimui masinio mitingo, pranešė, kad mitingas įvyks sausio 24 d., 1943 m. Taipgi pranešė, kad pagamino tam tikrus tiketus su raudonu kryžium ant tiketo. Žmonės, kurie aukaus nemažiau kaip dolerį dėl nupirkimo ambulanso, gaus tą tiketą.

Dėl draugijų turi pagaminti tam tikrus sertifikatus ir draugijos, kurios aukos nemažiau kaip \$10, gaus tą sertifikatą.

Buvo pranešta susirinkime, kad kitos draugijos jau yra sukelusios, arba paaukusios iš savo iždų dėl nupirkimo ambulanso. Lietuvių Piliiečių Politinės Klijubas praeitame susirinkime paaukavo \$50. Literatūros Draugija yra sukėlus i apie \$22.

Lietuvių Susivienijimo Amerikoje 11 kp. paaukavo \$10. Lietuvių Vaizbos Buto Ekzilerio komitetas paaukavo \$10.

Komisija Pasiuntimui Dovanų Dėl Lietuvių Kareivių

M. Svinkūnienė pranešė, kad jau yra iki šiol pasiųsta Kalėdų dovanos dėl 95 kareivių ir kad tą patį vakarą gavo

Sandėlis Knygų ir Žolių

GRAMATIKA, išmokyti angliai kalbėti, apdaryta \$3.25
Geografija, Žemės Aprašymas, puslapių 464, \$3.00
Basantavichiaus Pasakų Knyga \$1.25
Istorija Seno ir Naujo Testamento 25c
Raistas, knyga apie lietuvių gyvenimą Chicagoje, dirbančių skerdyklose, pusl. 356, kaina \$1.00
Apie Dangų, Saulę, Žvaigždes 10c
Savitrolas, juokingi skaitiniai 35c
Fontsko Pilotas Galas 10c
Istorija, abela — 500 puslapių 1.30
Kunigėlis Kaulinis, Ko Jis Nori 10c
Marių Duktė, graži apysaka 25c
Sapnų Knyga, su paveiks., apd. 1.25
Kabalas, zobovos knygutė 15c
Sapnų Atmena ir Kazyrų Nubūrimai 35c
Tikstantis Naktų ir Viena — 50c
Dalis I 50c
Karvės Nauda ir Gerų Sūrių Paradymai 25c
Kaip Duktė Gyvena Pūstynėje 25c
Neužmokamas Ziedas, graži ist. 25c
Gudrus Piemenėlis, gražūs pasakojimai 25c
Grazi Pasakų Knygėlė, Vyskupo Valandaus 20c
Lengvas Būdas Išmokyti Angliškai 35c
Sveikata Ligoniams, aprašo visokias žoles 25c
Lietuvių Macochas ir jo darbai 15c
Žolės arbatos formoje, kurios palengvina sekandiuose nesmagumuose: 85c
Nervų sustiprintojas 85c
Širdies ir Vandeninės Ligos 60c
Užsienėjusio kataro bei hay fever 85c
Nesilapink Lovoje Miegant 85c
Aukšto Kraujo Milteliai, 5 unc. 85c
Cukrinės Ligos — Diabetes 85c
Nemalonauš Kvapo 60c
Kad Galėtum Gerai Miegoti 60c
Ramatų ir Sausgėlos 60c
Vyriskumui Pataisyti 85c
Sour Stomach — Heart Burn 85c
Kosulio — Koldišio 60c
Dusulio bei Mainų Asma 60c
Mėnesinių reguliatorius moterim 60c
Pernainų gyvenimo moterims 85c
Pailių Arbatų 85c
Mažina Svarumą Nutukėliams 85c
Valo Kraują Nuo Nešvarumo 60c
Regulatorius Kietų Vidurių 60c
Palangos Trajanka (stambli) 60c

M. ŽUKAITIS

334 DEANT ST., SPENCERPORT, N. Y.

dar penkių kareivių antrašus, kuriems bus pasiūsta dovanos. Tame pačiame susirinkime buvo renkama ir valdyba dėl 1943 metų. I valdybą buvo išrinkta tie patys žmonės, kurie dabar yra. Tik finansų sekretoriaus, kuriuomi buvo G. Žemaitaitis, bet kuris dabar yra išėjęs i armiją, vieton išrinktas A. Orentas.

Šičia norime paskelbti tų kareivių vardus, kuriems buvo pasiūsta dovanos nuo komiteto, bet kurių dar vardai nebuvo tilpę "Laisvėje."

Buvo pasiūsta dėl: Edward Wortel, George Wortel, James Wortel, Al Rubertas, Bronius Marcinionis, Alphonse Lusas, J. C. Petrauskas, Victor Gribinas, S. Balcauskas, John Valuckas, Vincent Valuckas, Leslie Adomaitis, Benjamin Sevas, Stanley Sevas, Alexander J. Stephens, Ralph T. Miscavage, Frank G. Miscavage, Clarence D. Miscavage, Xavier Navikauskas, Alton Pinard, S. Samulis ir V. Adomaitis.

Jau nekurie kareiviai prišuntė padėkavonės atvirutes už tas dovanas, dėl L.K.A. Amerikos.

Corporal John Jesulevičius, sūnus J. Jesulevičių, kuris dabar randasi New Jersey valstijoje, buvo parvažiuavęs ant 24 valandų atlankyti savo tėvus ir buvo sustojęs apsilankyti pas J. ir M. Svinkūnus ant Lawlor St. Jis prašė, perduoti padėkavonę nuo jo dėl Lietuvių Komiteto Apgynimui Amerikos, už jam prišijustą dovaną.

Draugų Jesulevičių ir kitas vyresnis sūnus Joseph Jesulevičius jau seniai randasi armijoje ir yra išvežtas i Hawaii Salas apginti jas nuo japoniškų užpuolikių. Mes linkime jiems ir kitiems kareiviams geriausio pasisekimo stumšti vi-

PRANEŠIMAI IS KITUR PLYMOUTH, PA.

Plymoutho Liet. Tautiškių Kapinių Bendr. metinis susirinkimas įvyks gruodžio 27 d., A. Stravinskio salėje, 40 Ferry St., 2 val. dieną. Kviečiame šerinkinius ir lotinikus, kurių mokestys užviktos pasimokėti. Šerinkiniai būtinai turi dalyvauti, nes rinksimė valdybą 1943 metais. Todėl visi dalyvaukite, kviečiame prie vienybės ir dirbti nūdingą darbą.—C. S. Kasparas, Sekr. (300-302)

HARTFORD, CONN.

Laisvės Choro, Amerikos Raud. Kryžiaus ir Sovietų Sąjungos Medikalei naudai yra rengiama vakarienė i sokiai. Sekmadienį, gruodžio 27 d., 155 Hungerford St., 3 val. dieną. Kviečiame vietinius ir iš apylinkės lietuvius dalyvauti, nes šis parengimas yra skiriamas svarbiam tikslui. Praleisite linksmai laiką ir paremsite savo garbingas organizacijas. — Komisija. (300-302)

sus priešus ir laimingai sugrįžti pas mus.

Vilijos Choro Naujų Metų Vakariene Jau Čia Pat

Komisija labai gerai dirba ir turi jau daug tikiečių išplatintus. Manoma turėti žmonių ne tik iš Waterbury, bet ir iš kitų kolonijų: iš Southbury, Oakville, Naugatuck, Watertown, Bridgeport ir Seymour, Conn.

John Jesulevičius, kareivis, ketino atvažiuoti ir atsivežti savo draugus ir net patį leitenantą iš armijos iš New Jersey kempės.

Tikiečių dar randasi i kurie norite įsigyti, tai kreipkitės i komisiją: M. Svinkūnienė, M. Liškauską, Mrs. B. Lucas, M. Meisonienę ir Peter

Dr. John Repshis

(REPEVS)

LIETUVIS GYDYTOJAS

278 Harvard Street

Kampus Inman St.

Art Central Skvero

CAMBRIDGE, MASS.

Tel. TRObridge 6330

OFISO VALANDOS:

10-12 rytė, 2-4 ir 6-8 vakarė

Nedėliomis ir šventadieniais

Marozą. Daugiausia kreipkitės pas M. Liškauską i 103 Klijubą, nes tenais jis geriausia galima surasti.

Vakariene įvyks gruodžio 31 d., 103 Green St. svetainėje, Waterbury, Conn. Pradžia nuo 9 val. vakaro iki 3 val. iš ryto. Tikietus malonėkite įsigyti iš anksto.

Delegatas.

F. W. Shalins

(Shalinskas)

Funeral Home

84-02 Jamaica Ave.

Opposite Forest Parkway

WOODHAVEN, N. Y.

Suteikiame garbingas laidotuves

\$150

Koplyčias suteikiame nemokamai visose dalyse miesto.

Tel. Virginia 7-4499

LIETUVISKAS
TRAKTYRIUS
(VALGYKLA IR ALINE)
Rheingold Extra Dry Alus
Didelis pasirinkimas visokių
Vynų ir Deginių
Kasdien Turime
KARSTŲ UŽKANDŽIŲ
JuoZas ZEIDAT
Savininkas
411 Grand St. Brooklyn

Le VANDA
FUNERAL PARLORS
Incorporated
JuoZas Levandauskas
Graborius—Undertaker
337 UNION AVENUE
BROOKLYN, N.Y.
Tel. STagg 2-0783
NIGHT—HAvemeyer 8-1158

Naudokitės Gera Proga

Per sekancias 30 dienų, mes darome šį specialų pasiūlymą savo seniams ir naujiems pacientams. Nepaisant didelio pakilimo kainų ant visų akiniam naudojamų medžiagų, mes vis dar patarnaujame už senas žemas kainas.

30 Dienų Akiniai
Nuolaida už \$7.50

Atsilankę parodykite mums šį skelbimą ir mes duosime jums 10% nuolaidos. Kainos už vienos rūšies stiklus yra nustatytos taip žemos, kad pilnai patarnautume tik už \$7.50.

